

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

« 30 » 08 2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 30 » 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ

« 30 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Соціально-психологічний практикум»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 23 Соціальна робота

спеціальність – 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	30	30	4	8	78	150	-	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	-	3

30.08.2024р
[Signature]

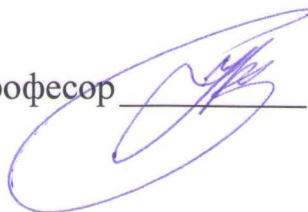
Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26 червня 2024 року).

Робочу програму склала ст. викладач кафедри психології та соціальної роботи, к.пед.н. Алла **СЕНИК**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Соціальна робота» протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

Гарант ОП «Психологія» к.е.н., доцент

Світлана МИКОЛЮК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ»

1. Опис дисципліни «Соціально-психологічний практикум»

Дисципліна «Соціально-психологічний практикум»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	галузь знань - 23 Соціальна робота	Статус дисципліни обов'язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність - 231 Соціальна робота	Рік підготовки: <i>Денна - 1</i> <i>Заочна - 1</i> Семестр: <i>Денна - 2</i> <i>Заочна - 2</i>
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»	Лекції: <i>Денна - 30 год.</i> <i>Заочна - 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна - 30 год.</i> <i>Заочна - 4 год.</i>
Загальна кількість годин - 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна - 78 год.</i> <i>Заочна - 138 год.</i> Тренінг – 8 год. Індивідуальна робота: <i>Денна - 4 год.</i>
Тижневих годин: Денна форма навчання - 10 з них аудиторних - 4		Вид підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Соціально-психологічний практикум»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Забезпечити соціального працівника системою фундаментальних суспільно-гуманітарних знань із психології, соціології, культурології і методології у їх взаємодоповненні на рівнях адекватного сприйняття, ґрунтового наукового розуміння, рефлексивного пояснення та наукового проектування складних соціосистем, а також розширити професійні горизонти їхньої свідомості в інтерпретації соціально-психологічних інновацій та оволодінні технологією їх

впровадження у різні сфери суспільного життя.

Об'єктом вивчення курсу є вітакультурний простір соціуму як взаємодоповнення традиційних та інноваційних, індивідуально-психологічних і соціальних систем.

Предмет навчального пізнання - ментально та духовно зорієнтований особистісний розвиток людини, психологічні і соціальні характеристики людини у реаліях повсякдення.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціально-психологічний практикум» є формування у студентів системи наукових понять про закони, закономірності, принципи, методи і форми психічної діяльності людини, розвиток особистості, а також оволодіння практичним інструментарієм роботи психолога.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розробка напрямків та програми індивідуальних вмінь самоаналізу, міжособистісних стосунків, спілкування та самореалізації на основі знань про типи темпераменту, характеру, рівні розвитку здібностей, ментальний код;
- досягнення органічного поєднання знань програми курсу із їх виконанням у самопізнанні, самоаналіз, самовдосконаленні;
- розвиток наукового інтересу до вивчення окремих проблем теорії та практики психології шляхом самоосвіти;
- формування умінь і навичок застосування певного мінімуму психологічних засобів, які повинні бути в арсеналі практичного психолога - фахівця;
- ознайомлення студентів з методами психологічних досліджень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з дисциплін «Теорія соціальної роботи», «Психологія професійної діяльності».

2.5. Результати навчання:

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та

складних життєвих обставин.

ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1.

Психологічний світ людини і культура: обґрунтування взаємодії

Тема 1. Людина і психологічний розвиток особистості

Базові уявлення про психологію як науку. Психологія і психіка як наукові дефініції. Базові уявлення про основи психології, культурології, методології та соціології, що сприяють розвитку в кожного студента глобального світогляду та внутрішньої культури, критичного і творчого мислення, рефлексії та вдалого професійного поєднання у практичній роботі функцій психолога, соціолога, культуролога, дослідника.

Тема 2. Психосоціальна сутність людини

Базові уявлення про людину як продукт біологічної, соціальної і культурної еволюції. Поняття особистості. Поява особистості. Формування особистості (І.Кон). Соціо-біологічні концепції. Свідомість і поведінка як характеристики особистості. Біхевіоризм і проблема особистості. Творча природа людини. Взаємовідносини духовного і тілесного, біологічного і соціального в людині. Потреби людини: матеріальні і духовні. Людська діяльність. Основні соціальні феномени життя людини. Праця і трудова діяльність. Поняття соціального наслідування. Види спілкування. Функції спілкування. Особливості соціологічного підходу до людини, предмет і метод соціології.

Тема 3. Людина в системі соціальних відносин

Особливості взаємодії між людьми. Знак, символ, мова. Соціальні групи і соціальні відношення. Поняття соціальної взаємодії. Група як носій соціальних відношень. Ознаки соціальної групи. Типологія соціальних груп, поняття малої групи. Середні і великі групи, локальні-дислокальні, постійні-тимчасові, первинні-вторинні, цільові та критерії їх виділення. Референтні групи. Структура соціальної групи, основні механізми її функціонування. Стійкість соціальної групи. Групова динаміка. Поняття лідерства.

Тема 4. Соціальні ролі, норми і цінності

Поняття соціальної ролі. Статусно-рольові позиції особи. Роль и група. Рольове напруження, причини виникнення, основні типи. Внутрішньо-рольові та зовнішньо-рольові конфлікти. Способи вирішення рольових конфліктів. Соціальні норми та цінності. Норми формальні і неформальні. Поняття термінальних та інструментальних цінностей. Загальнолюдські цінності та індивідуальні ціннісні стратегії.

Тема 5. Культура та елементи соціальної поведінки

Поняття культури. Розуміння та сприйняття компромісного вирішення міжособистісних, міжкультурних проблемних і конфліктних ситуацій на засадах поваги, любові, добра, гуманізму.

Змістовий модуль 2.

Психологічні аспекти соціального життя

Тема 6. Особистість як суб'єкт суспільного життя

Соціалізація і виховання особистості. Соціалізація як процесі засвоєння культури. Етапи соціалізації. Фактори соціалізації. Сучасні концепції соціалізації. Особливості соціалізації в традиційному і сучасному суспільствах. Поняття первинної і вторинної соціалізації. Роль референтних груп в процесі соціалізації. Саморегуляція Поведінка. Самореалізація особистості. Свобода і відповідальність особистості. Загальна характеристика міжособистісних відношень. Конфліктні ситуації і способи їх вирішення.

Тема 7. Проблема свідомості і реалії повсякдення

Проблема відношення свідомості до відображуваної дійсності. Проблема виникнення, генези свідомості. Роль свідомості у перетворенні світу. Фази (ступені) розвитку свідомості за Ж.Піаже. Психоаналіз З.Фрейда. Проблема несвідомого у творчості К.Г.Юнга. Трактатування свідомості соціальним психологом, соціологом Е.Фроммом.

Тема 8. Структура і суспільний характер свідомості

Структура свідомості: емоції, мислення, пам'ять, воля. Свідоме і несвідоме. Усвідомлені й неусвідомлені пізнавальні процеси й утворення — відчуття, сприйняття, уявлення, пам'ять, мислення; психічні стани охоплюють емоції, настрої, бадьорість, втомленість тощо; психічні властивості людини: спостережливість, і винахідливість, риси характеру, тип темпераменту тощо.

Тема 9. Цінності, смисли і психологічний світ людини

Культура і мораль, їх взаємозв'язок. Теорія моральності Кольберга, її підтвердження та критика. Культура, виховання дітей, батьківські обов'язки і сім'я. Стили батьківської поведінки. Крос-культурні дослідження особливостей виховання. Розмаїття батьківської поведінки як функція економіки. Соціальні спільності і суспільство. Піраміда А.Маслоу. Універсальні і специфічні цінності. Екзистенційний вакуум. Традиції і цінності. Етичні норми. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей.

Тема 10. Психологія спілкування

Визначення комунікації. Два модуси спілкування: вербальний і невербальний. Відмінності у мовах різних культур: теорія Хомського. Гіпотеза Сепіра-Уорфа. Мова і поведінка: специфічний випадок двомовності. Процеси кодування і декодування. Невербальний код у межах однієї культури. Кроскультурні дослідження невербальної поведінки. Канали, сигнали і повідомлення як компоненти комунікації. Міжкультурна і внутрішньокультурна комунікація. Міжкультурна комунікація і невизначеність. Міжкультурна комунікація і конфлікт. Міжкультурно-комунікативна компетентність. Міжкультурна сензитивність. Врегулювання культурних конфліктів. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ вербального і невербального спілкування з метою розв'язання міжкультурних конфліктів і вироблення ефективних навичок роботи в команді.

Тема 11. Психологія психічного та фізичного здоров'я

Культурні відмінності в уявленнях про здоров'я. Здоров'я як відсутність

хвороби. Здоров'я - синергія людини і природи. Культура і концепція тіла. Соціокультурний вплив на фізичне здоров'я і розвиток хвороб. Психосоціальні детермінанти здоров'я хвороби. Здоров'я і соціально-економічний статус. Соціальна ізоляція та смертність. Вплив соціальних і психологічних чинників на розвиток і лікування серцево-судинних захворювань. Культура і суїцид. Соціальні чинники суїцидальної поведінки. Вплив культури на уявлення і вірування, пов'язані зі здоров'ям і хворобою. Психологічна модель впливу культури на фізичне здоров'я. Визначення патології: універсальні підходи та культурний релятивізм. Крос-культурні дослідження патологічної поведінки: шизофренії, депресії, соматизації. Показники і прояви культурно-обмежених синдромів, їх класифікація. Культура і оцінка патологічної поведінки. Особливості постановки крос-культурних психіатричних діагнозів за допомогою DSM-ZV та ICD-10. Культура і психотерапія. Культура і клінічна підготовка.

Тема 12. Психологія соціальної поведінки і гендеру

Психологічна наука і гендер. Взаємозв'язок гендеру і культури у традиційній психології. Біологічна стаття. Психологічна стаття. Культура і гендерні стереотипи. Культура, гендерна рольова ідеологія і Я-концепція. Психологічні гендерні відмінності у різних культурах. Агресія як гендерно-формуєчий механізм. Гендерна ідентичність. Вплив культури на гендер. Групова психологія. Культурні відмінності у структурі та формі відносин у групі своїх і групі чужих.

Тема 13. Психологічна та екологічна складові у гармонізації навколишнього середовища

Виникнення екологічної психології, її предмет та завдання. Провідні категорії екологічної психології: екологічна свідомість, середовище, психологічні впливи. Індивідуальна та суспільна екологічна свідомість, їх структура. Класифікація типів середовища. Первинні, вторинні та спільні території (за І.Альтманом).

Тема 14. Психологія індивідуального світу Я людини. Я-концепція особистості

Культура і Я-концепція. Модель опосередкованого впливу культури на дії, поведінку, думки і почуття через Я-концепцію. Критична оцінка концепції незалежного і взаємозалежного "Я". Дуальні властивості "Я" і вплив культури. Взаємопов'язана та ізольована Я-концепції. Мультикультурні ідентичності. Культура і психологічні процеси розвитку особистості. Теорія соціально-емоційного розвитку Е.Еріксона.

Тема 15. Психологія і ситуація людини

Поняття особистого простору людини. Особистий простір та територіальна поведінка, їх залежність від культурних традицій. Труднощі, які виникають у людини в умовах урбанізованого середовища. Культура, сприймання особистості і привабливість. Культура і атрибуції. Атрибутивні стилі у різних культурах. Культура і конформізм, поступливість, підкорення і співпраця.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Соціально-психологічний практикум”

(денна форма навчання)

Перелік тем	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контр. заходи
<i>вічний світ людини і культура: обґрунтування взаємодії</i>						
Тема 1. Людина і психологічний розвиток особистості	2	2	4	1	2	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 2. Психосоціальна сутність людини	2	2	4			
Тема 3. Людина в системі соціальних відносин	2	2	4			
Тема 4. Соціальні ролі, норми і цінності	2	2	4			
Тема 5. Культура та елементи соціальної поведінки	2	2	4			
<i>Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти соціального життя</i>						
Тема 6. Особистість як суб'єкт суспільного життя	2	2	6	1	6	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 7. Проблема свідомості і реалії повсякдення	2	2	6			
Тема 8. Структура і суспільний характер свідомості	2	2	4			
Тема 9. Цінності, смисли і психологічний світ людини	2	2	6			
Тема 10. Психологія спілкування	2	2	6	1		
Тема 11. Психологія психічного та фізичного здоров'я	2	2	6			
Тема 12. Психологія соціальної поведінки і гендеру	2	2	6			
Тема 13. Психологічна та екологічна складові у гармонізації навколишнього середовища	2	2	6	1		
Тема 14. Психологія індивідуального світу Я людини. Я-концепція особистості	2	2	6			
Тема 15. Психологія і ситуація людини	2	2	6			
Разом	30	30	78	4	8	

(заочна форма навчання)

Перелік тем	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Психологічний світ людини і культура обґрунтування взаємодії</i>			
Тема 1. Людина і психологічний розвиток особистості	2		8
Тема 2. Психосоціальна сутність людини		2	8
Тема 3. Людина в системі соціальних відносин			8
Тема 4. Соціальні ролі, норми і цінності			8
Тема 5. Культура та елементи соціальної поведінки			8
<i>Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти соціального життя</i>			
Тема 6. Особистість як суб'єкт суспільного життя	2		10
Тема 7. Проблема свідомості і реалії повсякдення			8
Тема 8. Структура і суспільний характер свідомості	2		10
Тема 9. Цінності, смисли і психологічний світ людини		2	10
Тема 10. Психологія спілкування			10
Тема 11. Психологія психічного та фізичного здоров'я			10
Тема 12. Психологія соціальної поведінки і гендеру	2		10
Тема 13. Психологічна та екологічна складові у гармонізації навколишнього середовища			10
Тема 14. Психологія індивідуального світу Я людини. Я-концепція особистості			10
Тема 15. Психологія і ситуація людини			10
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Соціально-психологічний практикум»

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1. Психологічний світ людини і культура: обґрунтування взаємодії

Практичне заняття №1

Тема: Людина і психологічний розвиток особистості.

Мета: закріпити знання студентів щодо основоположних категорій психології як навчальної дисципліни.

Питання для обговорення:

1. Місце і роль культури у розвитку психології.
2. Об'єкт, предмет і завдання психології.
3. Основні поняття психології.

Практичне заняття №2

Тема: Психосоціальна сутність людини.

Мета: закріпити у свідомості студентів розуміння світоглядних універсальних вітакультурної парадигми.

Питання для обговорення:

1. Психологічне знання та його специфіка.
2. Визначення та інтерпретації культури.
3. Вітакультурний підхід, його принципи і категорії.
4. Змістово-логічне обґрунтування вітакультурної методології.

Практичне заняття №3

Тема. Людина в системі соціальних відносин.

Мета: розширити уявлення та знання студентів з приводу нормативної грамотності і ціннісно-естетичного світобачення.

Питання для обговорення:

1. Українська ментальність у сфері національної культури.
2. Сфера української ментальності в духовному вимірі людства: концептуальні орієнтири.
3. Структура національного менталітету.
4. Соціум і соціетальна психіка.

Практичне заняття №4

Тема: Соціальні ролі, норми і цінності.

Мета: закріпити знання студентів про сутність соціальних ролей у суспільному житті, практично відпрацювати прагнення дотримуватися норм, що є загальноприйнятими у суспільстві та відчуття внутрішньої потреби до становлення власної системи цінностей.

Питання для обговорення:

1. “Школа Ментальності”, основні засади.

2. Модель проектування соціально-культурно-психологічного простору (зміст, досвід)
3. Соціетальні особливості України як самобутнього суспільства.

Практичне заняття №5

Тема: Культура та елементи соціальної поведінки.

Мета: Ознайомити студентів із основними інноваціями освітньої системи.

Питання для обговорення:

1. Модульно-розвивальна система організації освітнього процесу, її принципи та умови реалізації.
2. Теорія, методологія, технологія та експериментальна практика модульно-розвивальної оргсистеми навчання.
3. Аналіз аспектів соціально-культурної доктрини розвитку.

Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти соціального життя

Практичне заняття №6

Тема: Особистість як суб'єкт суспільного життя.

Мета: відпрацювати основні навички поведінки у виробничих організаціях.

Питання для обговорення:

1. Організаційна культура і організаційний клімат, їх рівні.
2. Параметри організацій.
3. Типи організацій.
4. Практичні застосування концепції організаційної культури.

Практичне заняття №7

Тема: Проблема свідомості і реалії повсякдення.

Мета: розвинути св ітоглядний інтерес студентів, сформувати компетентність у прийомі рішень.

Питання для обговорення:

1. Психологічні аспекти теорії прийняття рішень.
2. Основні функції процесу прийняття рішень.
3. Демократична та олігархічна процедури прийняття рішень.
4. Крос-культурні дослідження процесу прийняття рішень.

Практичне заняття №8

Тема: Структура і суспільний характер свідомості.

Мета: відпрацювати на практиці норми свідомого ставлення студентів до взаємодії у соціумі.

Питання для обговорення:

1. Поняття свідомості
2. Структура свідомості
3. Суспільний характер свідомості
4. Культура особистості

Практичне заняття №9

Тема: Цінності, смисли і психологічний світ людини.

Мета: практично відпрацювати навички адекватної моральної поведінки студентів у соціумі.

Питання для обговорення:

1. Групова психологія. Групи своїх і чужих.
2. Атрибутивні стилі у різних культурах.
3. Культура, виховання дітей, батьківські обов'язки і сім'я.
4. Культура і мораль.

Практичне заняття №10

Тема: Психологія спілкування.

Мета: розвинути комунікабельність студентів, виробити навички спілкування у групі.

Питання для обговорення:

1. Культура і мова.
2. Відмінності у мовах різних культур.
3. Культура і невербальна поведінка.
4. Міжкультурна і внутрішньо культурна комунікація.
5. Врегулювання культурних конфліктів.

Практичне заняття №11

Тема: Психологія психічного та фізичного здоров'я.

Мета: сформувати у студентів прагнення щодо вдосконалення власного психофізичного стану.

Питання для обговорення:

1. Культурні відмінності в уявленнях про здоров'я.
2. Соціокультурний вплив на фізичне здоров'я і розвиток хвороб.
3. Вплив культури на уявлення і вірування, пов'язані зі здоров'ям і хворобою.

Практичне заняття №12

Тема: Психологія соціальної поведінки і гендеру.

Мета: ознайомити студентів із основними положеннями гендеру, розвинути обізнаність студентів у гендерних відмінностях між чоловіками і жінками.

Питання для обговорення:

1. Психологічна наука і гендер.
2. Біологічна і психологічна стать.
3. Культура і гендерні стереотипи.
4. Психологічні гендерні відмінності у різних культурах.
5. Гендерна ідентичність.

Практичне заняття №13

Тема: Психологічна та екологічна складові у гармонізації навколишнього середовища.

Мета: закріпити знання студентів щодо основних понять екології, розвинути екологічне мислення і поведінку

Питання для обговорення:

1. Виникнення екологічної психології, її предмет та завдання. Біологічна і психологічна стать.
2. Категорії екологічної психології: екологічна свідомість, середовище, психологічні впливи.
3. Індивідуальна та суспільна екологічна свідомість, їх структура.

Практичне заняття №14

Тема: Психологія індивідуального світу Я людини. Я-концепція особистості.

Мета: закріпити значення основних положень культурного, духовного розвитку особистості, сутність процесів самовдосконалення.

Питання для обговорення:

1. Культура і Я-концепція.
2. Модель опосередкованого впливу культури на дії, поведінку, думки і почуття через Я-концепцію.
3. Критична оцінка концепції незалежного і взаємозалежного «Я».
4. Культура і психологічні процеси розвитку особистості.

Практичне заняття №15

Тема: Психологія і ситуація людини.

Мета: практично відпрацювати навички конкретного, ситуативного та аналітичного мислення у студентів.

Питання для обговорення:

1. Поняття особистого простору людини.
2. Труднощі, які виникають у людини в умовах урбанізованого середовища.
3. Культура і конформізм, поступливість, підкорення і співпраця.

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1.

Психологічний світ людини і культура: обґрунтування взаємодії

Практичне заняття №1

Тема: Психосоціальна сутність людини.

Мета: закріпити у свідомості студентів розуміння світоглядних універсальних вітакультурної парадигми.

Питання для обговорення:

1. Психологічне знання та його специфіка.
2. Визначення та інтерпретації культури.
3. Вітакультурний підхід, його принципи і категорії.
4. Змістово-логічне обґрунтування вітакультурної методології.

Тема. Людина в системі соціальних відносин.

Мета: розширити уявлення та знання студентів з приводу нормативної грамотності і ціннісно-естетичного світобачення.

Питання для обговорення:

1. Українська ментальність у сфері національної культури.
2. Сфера української ментальності в духовному вимірі людства: концептуальні орієнтири.
3. Структура національного менталітету.
4. Соціум і соціетальна психіка.

Змістовий модуль 2. Психологічні аспекти соціального життя

Практичне заняття №2

Тема: Цінності, смисли і психологічний світ людини.

Мета: практично відпрацювати навички адекватної моральної поведінки студентів у соціумі.

Питання для обговорення:

1. Групова психологія. Групи своїх і чужих.
2. Атрибутивні стилі у різних культурах.
3. Культура, виховання дітей, батьківські обов'язки і сім'я.
4. Культура і мораль.

Тема: Психологія спілкування.

Мета: розвинути комунікабельність студентів, виробити навички спілкування у групі.

Питання для обговорення:

1. Культура і мова.
2. Відмінності у мовах різних культур.
3. Культура і невербальна поведінка.
4. Міжкультурна і внутрішньо культурна комунікація.
5. Врегулювання культурних конфліктів.

6. Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Соціально-психологічний практикум» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні сучасної навчальної і наукової фахової літератури. Самостійна робота виконується студентами у формі аналізу та інтерпретації тестових завдань та результатів ділових ігор, що стосуються курсу. Для цього розроблено ряд кейсів, ігор, тренінгів, практикумів. У науковому повідомленні обґрунтовується актуальність теми, вказується мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, його основна ідея або гіпотеза. Теоретична його частина передбачає короткий виклад наукового матеріалу з даної психосоціальної проблеми, аналіз та аргументацію різних наукових підходів, концепцій, моделей, а емпірична - відображає вміння студента застосувати набуті теоретичні знання на практиці, підібрати психодіагностичний (кейси, опитувальники) та психокорекційний (вправи, ігри) інструментарій для дослідження предметного змісту конкретної проблематики. У висновках треба коротко підсумувати виконану роботу в контексті досягнення мети дослідження, внести конкретні пропозиції.

Тематика для самостійної роботи

1. Способи і стилі життя в сучасному суспільстві
2. Творчість і соціальна поведінка
3. Соціальні ролі, норми і цінності
4. Людина і психологічний розвиток особистості
5. Особистість як система ідей
6. Самопізнання і самооцінка в житті людини
7. Стратегії життя як ідеальні орієнтири людської поведінки
8. Соціальна ідентичність та інтеграція у соціальний простір життя
9. Свобода і відповідальність в житті сучасної людини
10. Поняття здоров'я та здорового способу життя
11. Ціннісні виміри людського життя
12. Сенс людського життя і призначення людини
13. Моя життєва позиція
14. Сутнісні прояви людини (діяльність, соціальність, одухотвореність)
15. Життєвий успіх і компетентність
16. Соціальне пізнання і професія соціального працівника
17. Роль ментальності в життєдіяльності суспільства і особи
18. Культура як соціальне народження людини
19. Психологія соціальної поведінки і гендеру
20. Психосоціальна сутність людини
21. Культура як феномен суспільного життя
22. Проблема свідомості і реалії повсякдення
23. Культура та антикультура
24. Культура та елементи соціальної поведінки
25. Культура і цивілізація
26. Психологічна та екологічна складові у гармонізації навколишнього

середовища

27. Сучасні проблеми відродження та розвитку української культури

28. Культура особистості як цілісне утворення

29. Світогляд людини як результат духовного осягнення світу

30. Мораль і світогляд. Розвиток особистості

31. Психологія індивідуального світу Я людини. Я-концепція особистості

32. Досвід і мудрість як принципи формування світобачення

33. Світоглядно-мистецьке бачення дійсності

34. Психологія і ситуація людини

7. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу

Програма тренінгу особистісного зростання:

Мета: встановлення позитивного психологічного клімату, розвиток особистісного ресурсу

Структура тренінгу:

1. **Підготовчий етап:** ознайомлення учасників тренінгу з основними цілями та завданнями тренінгу, форматом тренінгу; знайомство учасників тренінгової групи з тренером та між собою, прояснення очікувань та побоювань учасників групи стосовно тренінгу; встановлення та прийняття правил тренінгової групи.

2. **Основна частина:**

> Особистісне зростання - (міні-лекція).

> Зняття емоційної напруги.

> Використання позитивних емоцій, які пов'язані з успіхами в минулому та майбутньому для формування нових взаємин.

> Відпрацювання і оволодіння навичками, що допоможуть згуртувати групу.

> Формування установки про значущість своєї особистості.

> Здійснення рефлексій власного Я.

> Проектування програми особистісного зростання («дерево життя»).

3. **Заключна частина:**

Підведення підсумків тренінгу, оцінка досягнення цілей тренінгу, відповіді на запитання, анкетування.

Методи проведення: міні-лекції, ситуаційно-рольова гра, дидактична гра, ситуаційна гра, ігри-розминки, відпрацювання конкретних умінь та навичок, робота в малих групах, в парах, практичні вправи, рухливі вправи, тестування, рольові ігри.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Соціально-психологічний практикум»

використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціально-психологічний практикум» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок).		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (10 занять, 10 тем – 10 оцінок).		1. Розробка авторських анкет для проведення тренінгової роботи, оформлення роботи згідно вимог = 60 балів Оцінка за тренінг = 40 балів	Оцінюється вміння аналізувати та інтерпретувати тестові завдання та результати ділових ігор, що стосуються курсу.	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв'язання 5 тестів та 5 суджень по 2 бали = 20 балів
2. Модульний контроль 1 проводиться на 5 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і одне теоретичне питання, яке має 50 балів.		2. Модульний контроль 2 проводиться на 15 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і двох теоретичних питань, кожне з яких має 30 балів.				

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89		B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-15
2	Проекційний екран	1-15
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	1-15
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-15
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	1-15
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-15
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-15
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-15
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Подшивалкіна В.І., Дементьєва К.Г. Соціально-психологічний практикум. Видавництво «Сварог». 2019. 104 с.

2. Практикум з соціально-психологічних досліджень: інструктивно методичні матеріали / укладач Кириченко В. В. Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 48 с.

3. Руденко Л., Сірко Р., Стельмах О., Вавринів О. Методичні засади формування комунікативної культури майбутніх психологів: посібник. Львів, 2020. 71 с.

4. Сенік А. М. Соціальне значення розвитку комунікативної взаємодії між учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти засобами тренінгу. Соціальна робота та соціальна освіта. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. 2021. С. 251-258

5. Сенік А. Професійно-творча самореалізація здобувачів вищої освіти засобами тренінгу. «Молодь і ринок» Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка № 4 (190) 2021 С.87-91.

6. Сенік А. Тренінгова робота зі здобувачами вищої освіти: формування комунікативних навичок для толерантної взаємодії. Communication as a factor of transparency of social interaction: psychological, historical, legal, economic and political dimensions. editors Jacek Mrozek, Oksana Koval, Krystyna Ziółkowska ЕІк 2022. С.37-45.

7. Сенік А. Нестандартні форми практичних занять у підготовці соціальних працівників. Ввічливість. Humanitas. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. № 2. С. 132-137.

8. Сенік А. Зв'язок комунікативної діяльності особистості з її просторовою компетентністю. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених «Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії» (28-29 квітня 2023 р. м. Тернопіль).

9. Соціальна психологія: практикум для студентів бакалаврського рівня спеціальності «Психологія» / Т. М. Третякова, К. П. Лазор, Ю. В. Форманюк. Одеса : НУ «ОЮА», 2021. 53 с.

10. Соціально-психологічний тренінг: теорія та практика: навч. посіб. / Федотова Т. В., Кульчицька А. В., Мудрик А. Б., Соловей-Лагода О. В. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 168 с.

11. Тренінг соціальних комунікацій: навч.-метод матеріали до вибіркової. навч. дисц. / уклад. З. Крижановська. Луцьк : [б. в.], 2021. 15 с.

12. Темрук О.В. Соціальна психологія: практикум. Навчальний посібник для ВНЗ. Видавництво: Каравела. 2019. 280 с.

13. Хессон Джил. Кишенькова книжка емоційного інтелекту: Невеличкі вправи для інтуїтивного життя / пер. з англ. Є. Бондаренко. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 176 с.

14. Journal of Personality and Social Psychology [Електроннийресурс] — Режимдоступу: URL: <https://www.apa.org/monitor/2021/01/healing-political-divide>

15. Drozd L. V., & Bystrova Yu. O. Features of communication of adolescents with intellectual disabilities in the interpersonal relations. Insight: the psychological dimensions of society, 2020. № 3, P. 123-133. DOI: 10.32999/2663-970X/2020-3-9.

16. Features of the psychoemotional state of internally displaced families from the war zone. R. Shevchenko, A. Kaafarani, T. Aliieva, L. Piletska, I. Radul, M. Klepar, Revista Inclusiones, 157-169 2. 2020.

17. Senyk A. M. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol.3), July 24, 2020. Oxford, United Kingdom: Oxford Sciences Ltd. & European Scientific Platform. S.77-79. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/issue/view/24.07.2020/334>